

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Голові Державної судової
адміністрації України
Олексію САЛЬНІКОВУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції

проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Берегівського районного суду Закарпатської області (далі – суд).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Згідно з положеннями частини 3 статті 50 Кримінального кодексу України покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Під час здійснення 21 березня 2023 року відвідування суду, як місця несвободи, для виконання функцій національного превентивного механізму групою НППМ встановлено порушення права осіб на гідні умови тримання.

Згідно із положеннями Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26 травня 2015 року № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), у судах необхідно облаштовувати приміщення та камери для роздільного розміщення чоловіків і жінок, дорослих та неповнолітніх, інших осіб відповідно до вимог чинного законодавства. Відповідно до вимог Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН) у кожному суді мають бути приміщення для конвою та 3 камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ, площею не менше ніж 4 м² кожна.

У порушення вищевказаних вимог, у Берегівському районному суді наявні лише 2 камери площею 2,7 м² кожна. У приміщенні суду не обладнано окремого санвузла для підсудних (засуджених). З цієї причини останні під наглядом працівників конвою вимушені користуватися загальним санвузлом, який розміщений на подвір'ї суду та передбачений для працівників суду і відвідувачів.

Така ситуація несе небезпеку для підсудних (засуджених), а також для працівників суду та відвідувачів.

У Берегівському районному суді відсутня кімната для спілкування підсудного (засудженого) з адвокатом. Відповідно до пункту 6.2.2.3 ДБН на 3 зали судових засідань для загальних судів повинно бути не менше 1 кімнати для адвокатів та 1 кімнати для роботи прокурора.

У порушення вимог пунктів 11.4-11.17 ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» туалетні кабінки наявні тільки на вулиці. Вказані кабінки перебувають в антисанітарному стані, а рукомийники поряд з туалетними кабінами взагалі відсутні. У суді наявна лише одна раковина, що знаходиться в приміщенні судової охорони. Таким чином працівники та відвідувачі суду не мають можливості навіть помити руки чи набрати води.

На центральному вході до зали судових засідань № 1, призначеної для розгляду кримінальних справ, наявний пандус, обладнаний з порушеннями вимог пункту 5.3 Зовнішні пандуси ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», у зв'язку з чим особи з інвалідністю та інші маломобільні групи населення без сторонньої допомоги не можуть потрапити до зали судових засідань та приміщення суду.

На вході до зали судових засідань № 2, призначеної для розгляду кримінальних справ, відсутній пандус, у зв'язку з чим особи з інвалідністю та інші маломобільні групи населення без сторонньої допомоги не можуть потрапити до зали судових засідань та приміщення суду.

У порушення вимог пункту 13 Інструкції, у приміщенні суду не забезпечено ізолюваний маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від входу з конвойного приміщення суду до залів для розгляду кримінальних справ, у зв'язку з цим підсудних (засуджених) конвоюються відкритими для сторонніх осіб коридорами, подвір'ям, що призводить до порушення їх прав на безпеку.

Службовий вхід до приміщення тримання підсудних (засуджених) не обладнано боксом для автотранспорту варті, що не забезпечує безпечних умов перебування їх на території суду.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю службових осіб Державної судової адміністрації України та Берегівського районного суду Закарпатської області, а також приймаючи до уваги те, що:

відповідно ст. 151 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», пункту 2 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя № 141/0/15-19 від 17.01.2019, Державна судова адміністрація України здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади з метою створення належних умов функціонування судів і діяльності суддів,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення порушень виявлених у Берегівському районному суді Закарпатської області, зокрема:

1.1. Збільшити кількість камер для підсудних (засуджених) відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН та пунктів 9, 10, 12 Інструкції для забезпечення роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою;

1.2. Обладнати будівлю суду спеціальним санвузлом для підсудних (засуджених) відповідно до норм пункту 6.5.2 ДБН;

1.3. Обладнати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з підсудними (засудженими) відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН;

1.4. Обладнати бокс або огорожену стоянку для спеціального конвойного автомобіля відповідно до вимог пункту 9 Інструкції;

1.5. Створити умови для відвідування Берегівського районного суду маломобільними групами населення відповідно до вимог пункту 6.1.5 ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення»;

1.6. Забезпечити ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від конвойного приміщення до зали судових засідань відповідно до пункту 13 Інструкції;

1.7. Обладнати приміщення суду санвузлом відповідно до вимог пункту 11.4 ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення».

2. Вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законодавством відповідальності.

Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльності Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Потапович Павло (050) 967-95-51

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№5410.2/23/39.1 від 15.06.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 15.06.2023 19:27
5FB77F7B650371D04000000E88D010044560300